

3. Толерантність як ознака високого духовного розвитку суспільства. ПДАУ. URL: <https://www.pdau.edu.ua/news/tolerantnist-yak-oznaka-vysokogo-duhovnogo-rozvytku-suspilstva> (дата звернення: 25.12.2022).

4. Киселиця С. В. Парадокси толерантності у контексті життєвої мудрості. *Вісник Черкаського університету. Серія «Філософія»*. Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. Вип. 31 (364). С. 59-66. URL: <http://philosophy-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/373/387/> (дата звернення: 03.12.2022).

5. Толерантність. Pidru4niki. URL: https://pidru4niki.com/81045/etika_ta_estetika/tolerantnist (дата звернення: 19.12.2022).

Ніколасць М. А., Солопова Т. Є., здобувачки вищої освіти, гр. КБ-212
Науковий керівник – **Шакун Н. В.,** кандидат філософських наук, доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ В ДОБУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Сьогодні ми живемо в епоху виробництва та поширення інформаційних технологій. Технічний прогрес відіграє важливу роль у сучасному суспільстві, його часто називають технологічною революцією (НТР): вивчення відкритих просторів, впровадження нанотехнологій у всі сфери життя, великий розвиток штучного інтелекту тощо [1].

Штучний інтелект - це технологічна революція, яка змінює наше життя. Він допомагає нам у багатьох аспектах, від покращення медицини до автономної їзди автомобілів. Але разом з тим, штучний інтелект створює нові безпекові виклики, які потребують нашої уваги та дії. Безпекові ризики стали предметом уваги зарубіжних (С. Хокінг, Д. Маккарті, Е. Маск, Х. Прайс) та вітчизняних учених (О. Ю. Бусол, О. Г. Данильян і О. П. Дзьобань) учених. Разом з тим, їх конкретизація та оцінка впливу на різні сфери життєдіяльності потребує наукового аналізу.

Спроби дати відповіді на безпекові виклики намагається філософія штучного інтелекту. Це відносно нова галузь філософії, яка вивчає проблеми пов'язані з розумом машин. Вона розглядає питання про те, чи можуть комп'ютери мати свідомість, як вони взаємодіють з людьми, як можуть бути етично коректні та безпечні [2]. Ця галузь філософії є дуже важливою, оскільки штучний інтелект стає все більш поширеним у нашому житті. Він застосовується в багатьох сферах, включаючи медицину, транспорт, фінанси, побут тощо. Філософія відіграє важливу роль в розумінні штучного інтелекту. Вона допомагає встановлювати межі між розумом машин та людським розумом, а також визначати рамки етичної поведінки відносно штучного інтелекту. Крім того, філософія допомагає вирішувати практичні питання пов'язані з розумом машин, такі як безпека використання, регулювання та стандартизація.

Використання штучного інтелекту має численні переваги та відкриває нові можливості для людства: від «розумного дому» та систем автоматизованого керування автомобілем до вдосконалення інструментів візуального розпізнавання. Використання штучного інтелекту створює численні проблеми, які потребують об'єднання зусиль всього світового співтовариства для їх вирішення. Серед них: втрата робочих місць людьми через автоматизацію рутинних повторюваних операцій; порушення приватності, ледь не до повної її руйнації; Deepfakes («синтез слів «глибинне навчання» та «підробка» – методика синтезу зображення чи аудіоряду мовлення людини, яка базується на штучному інтелекті; вона використовується для поєднання і накладення наявних зображень та відео на вихідні зображення або відеоролики»; автоматизована зброя, що поцілюватиме живі об'єкти без втручання людей-операторів; помилково упереджені рішення систем через викривленість початкових навчальних даних (algorithmic bias) [3]

Філософія штучного інтелекту в центр своєї уваги ставить також етичні питання, пов'язані з розвитком технологій штучного інтелекту. Наприклад, якщо ми створимо розумну машину, то хто буде відповідати за її дії? Якщо вона зробить щось неправильне, то хто буде нести відповідальність? Штучний інтелект може бути потенційно небезпечним, якщо він вийде з-під контролю. Тому важливо розробляти системи, які забезпечать безпеку та захист від непередбачуваних ситуацій [4].

Багато дослідників стверджують, що через «вибух інтелекту» десь у ХХІ столітті штучний інтелект, який самовдосконалюється, може стати набагато потужнішим за людей, що ми не зможемо зупинити його в досягненні своїх цілей. При цьому це може позначитись на всіх сферах суспільства – соціальній, політичній, економічній, культурній.

Генрі Кіссінджер, нобелівський лауреат і колишній Державний секретар США, Ерік Шмідт, генеральний директор Google, а також Деніел Гаттенлохер, декан коледжу комп'ютерних технологій Массачусетського технологічного інституту вказують на незворотні наслідки використання штучного інтелекту. Серед них – втрата людиною власних інтелектуальних здібностей у зв'язку з частим використанням машинних технологій, атрофія здатності критичного мислення, писання; зменшення ваги людського чинника в освіті тощо [5].

Філософія штучного інтелекту є вкрай актуальною темою через те, що технології штучного інтелекту продовжують розвиватися надшвидкісними темпами. Майбутнє штучного інтелекту може бути дуже різноманітним, від автоматизації рутинних процесів до створення повністю автономних систем. Але важливо розуміти, що штучний інтелект не може замінити людину. Він може бути корисним інструментом, який допоможе нам вирішувати складні проблеми та покращувати якість життя, але він не може замінити тепло та емоції, які ми отримуємо від комунікації з іншими людьми. Усвідомлення цього факту дозволить дати адекватну відповідь на безпекові виклики сьогодення та виробити стратегії ефективного відповідального провадження технологій штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Купратий І., Ніконенко В. Філософія штучного інтелекту. // ELARTU – Інституційний репозитарій ТНТУ імені Івана Пулюя: Домівка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/30205/2/FVT_2019_Kupratiy_I-Philosophy_of_artificial_intelligence_23.pdf.
2. Філософія штучного інтелекту – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія_штучного_інтелекту.
3. Вишня Г. Штучний інтелект і людина: загрози і можливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/shtuchnyi-intelekt-zagrozy-i-mozhlyvisti/31145992.html>.
4. Тренди ШІ: які етичні загрози несе використання штучного інтелекту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://speka.media/trendi-si-yaki-etichni-zagrozi-nese-vikoristannya-stuchnogo-intelektu-v4q3wp>.
5. Штучний інтелект: що буде, якщо людині не вдасться проконтролювати технологію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://konkurent.ua/publication/112626/shtuchniy-intelekt-scho-bude-yakscho-ludini-ne-vdastysya-prokontrolovati-tehnologiu>.

Новик К. С., здобувачка третього рівня вищої освіти гр. АСД141-22
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, кандидат філософських наук, доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

СОЦІАЛЬНИЙ ЕФЕКТ ВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДОДАТКОВИХ ЗАСОБІВ ВІДЕОМОНІТОРИНГУ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Очевидно, в Україні відбувається найкривавіша війна в історії людства за останні вісімдесят років, що має суттєвий вплив не тільки на світову економіку, а й на соціум у глобальному вимірі. Зрозумілі наслідки: страждають і військові, які перебувають на фронті та щодня ризикують своїм життям, і цивільні – насамперед, українці, також жителі незаможних країн, які потерпають від голоду через значне підвищення цін на продукти харчування та обмеження в їх транспортуванні, навіть ІТ-працівники, які втратили роботу через нестабільну соціально-економічну ситуацію [1].

На жаль, для ворога цінність людського життя не є пріоритетом в політиці цієї ведення війни, тому наразі важливо зібрати достатню кількість доказів, щоб після припинення військових дій винні були безумовно покарані за скоєні злочини, а сім'ї постраждалих отримали компенсацію.